

## Přijímací zkoušky do 1. ročníku GJK – humanitní část – 1. kolo 2007

### UKÁZKA I.

1. *Snad vám abbé odpoví, chcete-li to vědět, pravil plavčí mistr, oblékaje*
2. *košili, avšak nevěřím, že se vám podaří udržeti tvrzení o modré obloze.*
3. *Neboť tento červen úhrnem nestojí za nic. Vím, že jste chtěl uvést*
4. *barvu blankytu v blízkosti krve, avšak tato snaha, jakkoliv jste šlechtic,*
5. *je přílišná. Přihlédněte blíže majore, nezdá se vám, že počasí je*
6. *prožlukle mizerné a div že neprší? Vidím hromadu mračen a škvírami*
7. *modř, jež se mi nezdá ani původní. Rozhlédněte se po všech čtyřech*
8. *stranách tohoto nebe, hovořil dále Antonín maje tvář skrytu v košili a*
9. *opisuje veliký vzdušný kruh rukávem, v němž paže vězela jen zpola.*
10. *Rozhlédněte se a nespátříte nic než zdviženou mlhu, vodorovně*
11. *vrstvenou. Hle, výstupné proudy, unášející páru od povrchu zemského*
12. *k rosnému bodu. Těch sloh a oblačných stěn a těch pletichářských*
13. *mlžinek! Žel, pánové, jsem příliš chud, než aby bylo dovoleno býti*
14. *hněvivým. Avšak chtěl bych zaklíti téměř bezprostředně.*

*(Vladislav Vančura: Rozmarné léto)*

### UKÁZKA II.

15. *Nad Atlantikem se rozkládalo barometrické minimum; postupovalo na*
16. *východ směrem k maximu, prostírajícímu se nad Ruskem, a nejevilo*
17. *dosud sklon vyhnout se mu na sever. Izotermy a izotery konaly svou*
18. *povinnost. Teplota vzduchu byla v náležitém poměru k střední roční*
19. *teplotě, k teplotě nejchladnějšího a nejteplejšího měsíce a*
20. *k neperiodickému měsíčnímu kolísání teploty. Východ a západ slunce,*
21. *měsíce, světelné změny měsíce, Venuše a Saturnova prstence a mnohé*
22. *jiné významné úkazy byly v souladu s předpovědí v astronomických*
23. *ročenkách. Vodní pára ve vzduchu měla svou nejvyšší rozpínavost a*
24. *vlhkost vzduchu byla nepatrná. Jedním slovem, které tuto skutečnost*
25. *velmi dobře vystihuje, třebaže je poněkud staromódní: Byl krásný*
26. *srpnový den roku 1913.*

*(Robert Musil: Muž bez vlastností)*

### UKÁZKA III.

27. *Bylo to pozdě k ránu... Šel jsem příliš unaven polibky, jež snesly se na mne*
28. *poprvé v životě jako prudká silice jarního deště. Měsíc ohlašoval bledou*
29. *září zašlého zlata za řekou svůj brzký východ, a celá krajina neurčitá, bez*
30. *kontur, plující v sinavém a bázlivém světle, zdála se po celou noc již od*
31. *časného večera očekávatí prvých paprsků jeho. Bylo takové zvláštní*
32. *napnuté ticho, rušené jenom táhlými a hlubokými zvuky trumpet daleké*
33. *vesnické nedělní hudby, která již asi dohrávala... Měsíc vyšel omrzele,*
34. *zarudlý; bledl a počal se chvět na řece; vše zdálo se klekat k společné*
35. *modlitbě... A všechna ta nedospalost, touha, jemná mdloba a závrať rozlila*
36. *mi v duši takovou zvláštní delikátní a vzácnou náladu.*

*(Karel Hlaváček: Pozdě k ránu)*

**Číslo:**

**Body:**

**Kontrola:**

**Přijímací zkoušky do 1. ročníku GJK – humanitní část – 1. kolo 2007**

**Následující úkoly vycházejí z příloženého textu. Přečtěte ho pečlivě a úkoly řešte přímo do zadání. Pro orientaci se řiďte uvedeným číslem řádku .**

1. Napište, kolik vět hlavních a vedlejších obsahuje souvětí „*Vím, že jste chtěl uvést barvu blankytu ...*“ (ř.3 -5) . U vedlejších vět určete jejich druh.

**2. Určete, jakými větnými členy jsou následující výrazy:**

*udržeti* (ř. 2)

*přílišná* (ř. 5)

*rukávem* (ř.9)

*bezprostředně* (ř. 14)

**3. U následujících výrazů určete všechny tvaroslovné kategorie:**

*oblékaje* (ř. 1)

*(a)by bylo dovoleno* (ř.13)

*němž* (ř.9)

*nespatříte* (ř. 10)

**4. Následující slova nahrad'te českými synonymy tak, abyste dodrželi původní kontext.**

*neperiodickému* (ř.20)

*kontur* (ř.30)

**5. Následující slova nahrad'te antonymy tak, abyste dodrželi původní kontext.**

*blíže* (ř. 5)

*staromódní* (ř. 25)

**6. Na základě uvedeného vzoru sestavte slovníkové heslo pro výraz: *delikátní***

**Vzor:** **Ostrý** příd.(2. st. – řejší) **1.** vybíhající v *ostrou hranu, dobře řezající, sekající*, apod. (opak *tupý*): o. nůž; o-á sekyrka \* mít o. jazyk *být výřečný nebo hubatý* **2.** vybíhající v *hrot, špičku, špičatý, hrotu podobný* (opak *tupý*): o-á tužky; o-ý zub, o-á zatáčka *prudká* **3.** *při dotyku se zařezávající, na omak hrubý* : o-á hrana (opak *zaoblená*), o-ý kartáč (opak *jemný*) **4.** *dráždivě, pronikavě působící na smysly*: o-á jídla silně kořeněná, o-ý nápoj *silný*, o-á vůně *pronikavá*; **ostře** přísl. o. nabroušený, o. stoupající; **ostrost**, -i ž

**7. Autor ukázky III. používá básnický jazyk, jehož expresivita vychází především ze smyslových vjemů. Vypište alespoň tři slova či slovní spojení, která působí skrze vizuální (zrakový) vjem a tři slova či slovní spojení, která působí prostřednictvím vjemu sluchového.**

**U následujících otázek nemusí být vždy správně pouze jedno řešení!**

**8. Která/které z charakteristik vypravěče a vyprávění platí pro Ukázku I. ?**

- a) vypravěč používá prostředky archaického jazyka, aby jeho vyprávění působilo co nejobjektivněji
- b) vypravěč používá prostředky archaického jazyka, aby zdůraznil rozpor mezi formou a obsahem vyprávění
- c) vypravěč používá prostředky archaického jazyka, aby navodil atmosféru historického příběhu

**9. Která/které z dalších charakteristik vypravěče a vyprávění platí pro Ukázku I. ?**

- a) vyprávění je dialogické, vypravěč reaguje na výpověď někoho jiného
- b) vyprávění je prozaickým převyprávěním dialogu, který vypravěč zaslechl
- c) vypravěč zaujímá neutrální postoj k tématu svého vyprávění
- d) vypravěč dává najevo subjektivní postoj k tématu svého vyprávění
- e) vypravěč používá prostředky mluveného jazyka

**10. Která/ které z charakteristik vypravěče a vyprávění platí pro Ukázku II. (jedná se o úvodní kapitolu románu) .**

- a) vypravěč používá prostředky archaického jazyka, aby vyprávění působilo vznešeně
- b) vypravěč používá prostředky odborného stylu, aby si čtenář mohl utvořit co nejkonkrétnější představu o počasí onoho srpnového dne
- c) vypravěč používá prostředky odborného stylu, který ale nevede k přesnější představě o počasí onoho srpnového dne
- d) vyprávění působí ironicky, protože do románu terminologický jazyk nepatří
- e) vyprávění působí ironicky, protože i přes podrobný popis se o charakteru počasí nedovíme nic konkrétního

**11. Která/ které z charakteristik vypravěče a vyprávění platí pro Ukázku III.**

- a) vypravěč nepoužívá prostředky básnického jazyka
- b) vypravěč si připomíná kdysi prožitou náladu
- c) stylistické a literární prostředky vyprávění převažují nad popisem
- d) text působí expresivně, protože vypravěč používá cizí slova a neologismy
- e) text postupně graduje a směřuje k pointě

**12. Která/které z následujících tvrzení, která se týkají vypravěče a počasí, vyplývají z jednotlivých ukázek? K číslu ukázky přiřad'te písmeno/písmena. V nabídce se objevují charakteristiky, které platí pro více ukázek nebo také pro žádnou z nich.**

- a) vypravěč nezaujímá k charakteru počasí žádný postoj
- b) vypravěč vnímá počasí subjektivně
- c) vypravěč potlačuje rozčilení
- d) z ukázky se dovídáme, jaká je denní doba
- e) charakter počasí souvisí s náladou vypravěče
- f) je chladno
- g) je zataženo
- h) prší
- i) je výjimečně teplý slunečný den

**Pro:**

**I. (Rozmarné léto):**

**II. (Muž bez vlastností):**

**III. (Pozdě k ránu):**

**IV. Neplatí pro žádnou:**

Zbývající 3 úkoly jsou stylistické. Všechny vycházejí z předchozích ukázek. U všech budeme hodnotit pravopis, formulační dovednosti, nápad, kompozici i to, jak vzhledem k zadání dodržíte charakter vyprávění.

13. Přestylizujte řeč plavčího mistra z ukázky I. do přímé řeči současné obecné češtiny (např. studentský slang). V této promluvě ale musí být zachován stejný obsah sdělení i postoj, který k němu vypravěč zaujímá, jako v původní ukázce.

---

---

---

---

---

---

---

14. Přestylizujte ř. 15-24 několika větami tak, aby se jednalo o začátek příběhu psaného uměleckým nebo neutrálním jazykem a aby na tyto věty mohlo navázat poslední souvětí *Jedním slovem ...*(ř.24-26). Obsah původního sdělení musí zůstat zachován.

---

---

---

---

---

---

---

15. Popište tutéž situaci a náladu jako autor III. ukázky tak, aby namísto sluchového a zrakového vjemu převažoval vjem chuťový a čichový.

---

---

---

---

---

---

---

